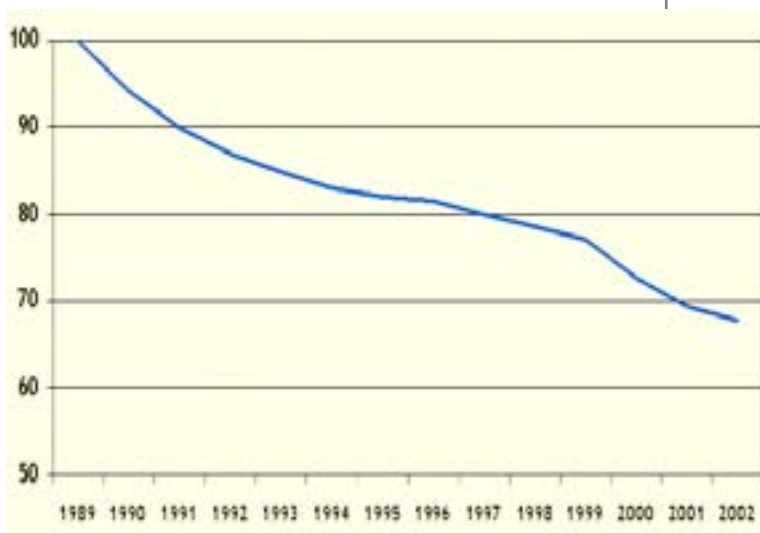

Hälsningar från år 1989

I denna tidning publicerar vi vissa ledande beslutsfattarens åsikt om tandvårdsreformens nuläge. Förnyelseprocessen pågår som bäst, och det är helt naturligt att ingen egentligen har någon helhetsbild av hur den framskrider. Å andra sidan verkar det inte att vara helt lätt för beslutsfattarna att erkänna att verkligheten ännu ligger långt från de mål man har ställt upp. Den nödvändiga munhälsovård för alla medborgare som riksdagsmännen har fattat beslut om kommer förvisso inte att förverkligas under nästa år.

Vårdsystemet baserar sig på två olika kanaler, den offentliga och den privata sektorn. Patienterna kan välja var de vill bli behandlade. Ingendera sektorn kan ensam klara av det enorma arbete som ligger framför dem. Den självrisk patienten får betala har givetvis en stor betydelse vid valet av vårdsektor. Man kan bäst garantera en god tandvård för alla om patienterna fördelas mellan de båda sektorerna. Detta var också vad lagstiftaren avsåg för två år sedan.

Under de senaste 13 åren har olika avgifter och ersättningar i vårt samhälle höjts otaliga gånger. Levnadskostnadsindex har stigit med 32 %. Sjukförsäkringens ersättningstaxa för läkar- och tandläkarvård har ändå inte höjts en enda gång sedan år 1989. Detta har vuxit till ett sådant politiskt dilemma, att social- och hälsovårdsministeriets visioner inte har räckt till för att göra något åt saken — om man inte har för avsikt att skrota hela ersättningssystemet, förstås. Det är ju inte Folkpensionsanstalten utan ministeriet som fattar beslut om taxorna. De facto har man på ministeriet varje år fattat ett beslut som innebär att man INTE skall korrigera taxorna enligt den stigande kostnadsnivån. Detta har i alla fall inte varit riksdagens avsikt. Om lagen säger 60 %, kan man då helt kallt köra över riksdagen och påstå att hälften kan få räcka till? Eller föreställer man sig verkligen att patienterna betalar samma summor som för 13 år sedan? Snart har inflationen lett till att sjukförsäkringsersättningen inte har någon reell betydelse alls. Den eftersläpande taxan har också länge förvånat den stora allmänheten, såsom generaldirektör Jorma Huuhtanen säger: den faktiska ersättningen är långt från de utlovade 60 %. Samtidigt vill man på andra håll i samhället att medborgarna skall ha insyn i kostnadsstrukturerna och att prisbildningen skall vara klar och lättförståelig. Fort-

- Penningvärdets minskning sedan år 1989.
- Rahan arvonen aleneminen vuodesta 1989.

farande tycks man misstänka att en höjning av taxorna bara leder till en höjning av prisnivån. Det påstod man också för ett år sedan då kretsen av ersättningsberättigade utökades, men då skedde inte någon märkbar plötslig höjning.

Inom ramen för det nationella hälsoprojektet kommer man inom kort att bereda förslag till hur man skall garantera att medborgarna har tillgång till vård och vilka deras självriskandelar skall vara. Som kanslichef Markku Lehto konstaterar är munhälsovården en del av det projektet. Då kan man inte förbigå sjukförsäkringens roll. Förhoppningsvis kan man inte heller göra det i nästa regerings program.

MATTI PÖYRY